

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра граматики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

«10» березня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ДИСКУРСИВНІ ОНОМАСТИЧНІ ТРЕНДИ

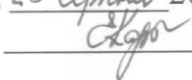
Рівень вищої освіти : Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань : В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність : В11 Філологія
Освітня кваліфікація : Доктор філософії з філології
Освітньо-наукова програма: «Філологія»

ОНУ

2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні дискурсивні ономастичні тренди». Одеса: ОНУ, 2025. 14 с.

Розробник: Олена КАРПЕНКО, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри (Олена КАРПЕНКО)

Погоджено з гарантом ОНП Філологія
 (Валерія НЕКЛЕСОВА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології
Протокол № 1 від "28" серпня 2025 р.
Голова НМК (Олена ГРИГОРОВИЧ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови
Протокол № _____ від "____" _____ 20____ р.
Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови
Протокол № _____ від "____" _____ 20____ р.
Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Вечірня форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В11 Філологія Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		12 год.	12 год.
		Практичні	
		12 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66 год.	66 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в тому, щоб ознайомити здобувачів із сучасними тенденціями в ономастичних дослідженнях з акцентом на дискурсивний аналіз. Курс спрямований на розвиток навичок критичного мислення та аналізу ономастичних явищ у сучасних дискурсах, включаючи медійний, політичний, художній та інших видах дискурсу.

Основними **завданнями** курсу є можливість дати здобувачам основи лінгвістичних знань, необхідних для поліпшення самостійної наукової роботи в галузі ономастики, ознайомити аспірантів з теоретичними підходами до дискурсивного аналізу в ономастичних дослідженнях, вивчити сучасні тренди та напрями в ономастиці, зокрема ті, що пов'язані з дискурсивними практиками, розвинути навички аналізу ономастичних явищ у різних типах дискурсу, підготувати аспірантів до самостійної наукової роботи з використанням сучасних підходів до дослідження ономастичних явищ у контексті різних дискурсів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей;

ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх;

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

Програмні результати навчання

ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

ПРН 6. Планувати, ініціювати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проектів, організовувати роботу дослідницьких колективів.

ПРН 12. Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- основи теоретичної бази та термінологічний апарат курсу;
- основні теорії та методологічні підходи до дискурсивного аналізу в ономастиці;
- сучасні тенденції та напрями в розвитку ономастичних досліджень;
- особливості дискурсивного підходу до аналізу імен та назв у різних типах

сучасного дискурсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **вміти**:

- застосувати комплексний підхід до наукового ономастичного дослідження;
- застосовувати теоретичні знання для проведення дискурсивного аналізу ономастичних явищ;
- ідентифікувати та аналізувати сучасні ономастичні тренди в різних дискурсивних контекстах;
- використовувати міждисциплінарний підхід для дослідження впливу дискурсу на формування та зміну ономастичних явищ;
- самостійно проводити наукові дослідження, що стосуються дискурсивних аспектів ономастики, та презентувати їх результати в наукових публікаціях і на конференціях.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

TYPES OF DISCOURSE

Тема 1. The concept of discourse. Types of discourse.

Тема 2. Narrative discourse: peculiarities of proper names in fiction, non-fiction, journalistic texts.

Тема 3. Political discourse: onyms used in the context of politics, including speeches, debates, policies, and media communication as means influencing public opinion and shaping political outcomes.

Тема 4. Media discourse: proper names used in news, journalism, and other media formats.

Тема 5. Advertising discourse: influence via names.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

PECULIARITIES OF ONYMIC COMPONENTS IN DIFFERENT DISCOURSE TYPES

Тема 6. Expository discourse: onymic components found in textbooks, academic papers, and instructional materials.

Тема 7. Procedural discourse: new trends of onym application in manuals, recipes, and technical writing.

Тема 8. Theological discourse: proper names in religious speeches, sermons, rituals and texts.

Тема 9. Memetic discourse: state-in-the-art transfer of concepts via onymic coinages.

Тема 10. Discourse analysis.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Вечірня форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Types of Discourse								
Тема 1. The concept of discourse. Types of discourse.	12	1	1	10	12	1	1	10
Тема 2. Narrative discourse: peculiarities of proper names in fiction, non-fiction, journalistic texts.	15	1	1	13	15	1	1	13
Тема 3. Political discourse: onyms used in the context of politics, including speeches, debates, policies, and media communication as means influencing public opinion and shaping political outcomes.	7	1	1	5	7	1	1	5
Тема 4. Media discourse: proper names used in news, journalism, and other media formats.	7	1	1	5	7	1	1	5
Тема 5. Advertising discourse: influence via names.	9	2	2	5	8	2	2	5
Разом за змістовим модулем 1	50	6	6	38	50	6	6	38
Змістовий модуль 2. Peculiarities of Onymic Components in Different Discourse Types								
Тема 6. Expository discourse: onymic components found in textbooks, academic papers, and instructional materials.	8	2	1	5	8	2	1	5
Тема 7. Procedural discourse: new trends of onym application in manuals, recipes, and technical writing.	7	1	1	5	7	1	1	5
Тема 8. Theological discourse: proper names in religious speeches, sermons, rituals and texts.	23	1	2	5	23	1	2	5

Тема 9. Memetic discourse: state-in-the-art transfer of concepts via onymic coinages.		1		5		1		5
Тема 10. Discourse analysis.		1		8		1		8
Підсумкове заняття			2				2	
Разом за змістовим модулем 2	40	6	6	28	40	6	6	28
Усього годин	90	12	12	66	90	12	12	66

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Вечірня форма
Змістовий модуль 1. Types of Discourse		
Тема 1. The concept of discourse. Types of discourse.	1	1
Тема 2. Narrative discourse: peculiarities of proper names in fiction, non-fiction, journalistic texts.	1	1
Тема 3. Political discourse: onyms used in the context of politics, including speeches, debates, policies, and media communication as means influencing public opinion and shaping political outcomes.	1	1
Тема 4. Media discourse: proper names used in news, journalism, and other media formats.	1	1
Тема 5. Advertising discourse: influence via names.	2	2
Разом за змістовим модулем 1	6	6
Змістовий модуль 2. Peculiarities of Onymic Components in Different Discourse Types		
Тема 6. Expository discourse: onymic components found in textbooks, academic papers, and instructional materials.	1	1
Тема 7. Procedural discourse: new trends of onym application in manuals, recipes, and technical writing.	1	1
Тема 8. Theological discourse: proper names in religious speeches, sermons, rituals	2	2

and texts.		
Тема 9. Memetic discourse: state-in-the-art transfer of concepts via onymic coinages.		
Тема 10. Discourse analysis.		
Підсумкове заняття	2	2
Разом за змістовим модулем 2	6	6
Усього годин	12	12

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
		Денна форма	Вечірня форма
Змістовий модуль 1. TYPES OF DISCOURSE			
1.	Тема 1. The concept of discourse. Types of discourse. Presentation.	10	10
2.	Тема 2. Narrative discourse: peculiarities of proper names in fiction. Report on the selected text.	13	13
3.	Тема 3. Political discourse: political speeches. Report on the selected speech.	5	5
4.	Тема 4. Media discourse: proper names used in blogs and social nets. Presentation on internet nicks.	5	5
5.	Тема 5. Advertising discourse: influence via names. Report on selected advertising campaign.	5	5
	Разом за змістовим модулем 1	38	38
Змістовий модуль 2. Peculiarities of Onymic Components if Different Discourse Types			
6.	Тема 6. Expository discourse: onymic components found in textbooks, academic papers, and instructional materials. Names in academic writing: presentation.	5	5
7.	Тема 7. Procedural discourse: new trends of onym application in manuals, recipes, and technical writing. Presentation on food names.	5	5
8.	Тема 8. Theological discourse: proper names in religious sermons. Report on the higher deities’ names.	5	5
9.	Тема 9. Memetic discourse: state-in-the-art transfer of concepts via onymic coinages. Presentation on meme threads with onymic components. Onymic play.	5	5
10.	Тема 10. Discourse analysis: report on the selected text.	8	8
	Разом за змістовим модулем 2	28	28

	Усього	66	66
--	---------------	-----------	-----------

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Неформальна освіта		
	Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми (та/або компетентності, результати навчання, що формуються)
1.	The Centre of Discourse Studies (https://www.discoursestudies.org) — міжнародна онлайн-платформа, що об'єднує курси провідних університетів і компаній. <i>CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS</i> https://www.discoursestudies.org/cdacourse-spring2025 Після завершення курсів надається сертифікат.	Дотично до формування програмних результатів навчання: ПРН02. ПРН03. ПРН04.

Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;

наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень;

практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, підготовка презентацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, презентацій, у т.ч. результатів власних досліджень.

Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю в рамках навчальної дисципліни є залік.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.

35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. The concept of discourse.
2. Types of discourse.
3. Basic onomastic terminology.
4. Classes of proper names.
5. Narrative discourse.
6. Peculiarities of proper names in fiction, non-fiction, journalistic texts.
7. Literary onomastics.
8. Antonomasia and speaking names in artistic prose.
9. Political discourse: onyms used in the context of politics, including speeches, debates, policies, and media communication.
10. Onyms as means influencing public opinion and shaping political outcomes.
11. Political opponent's names, nicknames, graphons and intentional violation.
12. Political speeches: the power of names.
13. Media discourse: proper names used in news, journalism, and other media formats.
14. Self-nominations in computer games.
15. Nicknames in the internet.
16. Advertising discourse: influence via names.
17. Names in advertising campaigns.
18. Sensory modality in advertisements.
19. Brand names as triggers of purchase.
20. Types of names in social networks.
21. Expository discourse: onymic components found in textbooks, academic papers, and instructional materials.
22. Peculiarities of academic discourse.
23. Procedural discourse: new trends of onym application in manuals, recipes, and technical writing.
24. Food blogs as a source of onymic creativity.
25. Theological discourse: proper names in religious speeches, sermons, rituals and texts.

26. Employment of the names of deities in religious and pseudo-religious communication.
27. Invocations in religious rituals, the onymic component.
28. Memetic discourse: state-in-the-art transfer of concepts via onymic coinages.
29. Occasional words in memes, their structure.
30. Stylistic devices in memes with the onymic component.
31. Onymic play.
32. Discourse analysis.

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

У ході поточного контролю аспірант може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю аспірант набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль										Загальна оцінка
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні дискурсивні ономастичні тренди».
2. Силабус навчальної дисципліни «Сучасні дискурсивні ономастичні тренди».

14. Рекомендована література

Основна

1. Brown G., & Yule, G. (2023). *Discourse Analysis*. Cambridge University Press.
2. Gee J. P. (2014). *An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method* (4th ed.). Routledge.

Додаткова

1. Ажнюк Б. М. (2004). *Дискурс і комунікація: Теорія і практика*. Видавничий дім Дмитра Бураго.
2. Карпенко О.Ю. (2010). *Когнітивна ономастика: навчальний посібник, рекомендований МОН України*. Фенікс.
3. Кочерган М. П. (2003). *Основи мовної комунікації: Вступ до дискурсології*. Академія.
4. Баранник О. В. (2007). *Media-дискурс: теорія та методи аналізу*. ХНУ імені В. Н. Каразіна.
5. Сергійчук Т. В. (2010). *Основи дискурсивного аналізу: навчальний посібник*. ЛНУ ім. Івана Франка.
6. Fairclough N. (1995). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. Longman.
7. Hough C. (2016). *The Oxford Handbook of Names and Naming*. OUP.
8. Renkema J. (2004). *Introduction to Discourse Studies*. John Benjamins Publishing Company.
9. Schiffrin D., Tannen D., & Hamilton H. E. (2001). *The Handbook of Discourse Analysis*. Blackwell Publishers.
10. van Dijk T. A. (1997). *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage Publications.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. *The International Council of Onomastic Sciences*. URL: <https://icosweb.net/onomastics-online/> - Міжнародна рада з ономастичних наук.

2. *American Name Society*. URL: <https://www.americannamesociety.org> - асоціація ономастів США.